

INSCRIVINGSPRYS

Voorop betuclbaer van vier tot vier maanden.

Voor de Stad. fr. 1-30
Voor den buiten. „ 1-75
Voor 't vreemde. „ 2-25
Per maand voor de stad alleen. „ 0-38

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 10 centim den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtory toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

De Konvooyen met een * geteekent, zyn Expresreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Russel, langs Mechelen.	3-00	8-55*			
Brussel, langs Denderleeuw.	7-00	11-45	2-20	5-00	7-40
Mechelen, Antwerpen.	3-00	8-55**	11-45	2-20	5-00 7-40** Mechel.
Lier.		5-00	2-20		
Dendermonde.	5-00	7-00	8-55**	11-45	2-20 5-00
Aelst.	7-00	11-45	2-20	5-00	7-40

Lokeren.	5-00	7-00	11-45	5-00
Nin., Geerardshb. Less., Aeth.	7-00	1-25	langs Doornik.	5-00 7-40
Brugge, Oostende.	6-15	9-15	1-50	4-55* 6-55
Kortryk, Moskr., Doorn., Ryss.	6-00	9-20	1-25	4-40 7-10
Douai, Atrecht, Amiens, Parys.	6-00	9-20*	1-25**	4-40
Kales.	6-00*	9-20	7-10*	
Bergen, Quievrain.	7-00	1-25	langs Doornik.	5-00
Manage, Charleroi, Namen.	7-00	1-25	langs Doornik.	5-00
Leuven, Thienen, Luik, Verv.	5-00	8-55*	11-45	2-20 5-00 Thien. 7-40**

Landen.	5-00	8-55*	11-45	2-20
Keulen, Aken.	8-55*	11-45	Aken 7-40*	
Glab., Duss., Cref. Ruhrort.	8-55*			

AUDENAERDE.
Van Gent naer Audenaerde. 9-25 2-25 7-43
Van Audenaerde naer Gent. 7-20 12-15 6-00

LAND VAN WAES.
Van Gent naer Antwerpen. 6-45 9-00** 10-20 2-30** 4-20 7**
Van Antwerpen naer Gent. 5-50 8-50** 10-50 2-30** 4-50 7**

De Heeren uitgevers van Weekbladeren, die in ruiling het Werkverbond ontvangen, zyn verzocht hun blad toe te zenden in de Graef van Vlaenderen, op het St. Pieters Plein, aen het adres van den opsteller van het Werkverbond.

STAETKUNDIG OVERZICHT.

GENT, 8 JUNY 1861.

VRANKRYK. — Dit groote volk, dat zoo fier en trotsch het monopolium der wereldbeschaving zich als een regt toekent, en allen volken de maet en den stap geeft tot vooruitgang, leent op heden genoegzaam stof op tot medely. Al de ernst waarmede het voorheen pronkte is tot het komiek overgeslagen. Het treurspel is voor het oogenblik opgeschorst en het vaudeville is aen het order van den dag.

Wat zien wy, in tusschen de keizer, in het geheim van het kabinet, met geduld, al de draden door een kruist van het Europeesch staetgeweefsel, en dat de stilte en de kalmte de schildwachten zyn die, aen de poorten der Tuilleries over en weer wandelen om het volk op zyne erbarmlyke toekomst te bedriegen? wy zien Vrankryk overgeleverd aen eene soort van komedie, waarin de prins Napoleon, met lawyt de hoofdrol volhoudt.

Sedert eenige weken is die hoofpersoonadjen onafgebroken op het tooneel, en al zyne poetsen, hebben zoo veel te grooter gerucht gemaakt, daer men uit hooger bevel, dezelve welwillend scheen te dulden, aen te moedigen zelfs: Er moest eens gelachen worden in afwachting van beters, en zie:

Achter de groote redevoring van den prins in het Senaat alwaer hy bewees, dat de Bonaparten, voor de grootheid der fransche natie, zendelingen van den Heere waren, kwam het geveinsde twee gevecht met den hertog van Aumale, als tooneel afwisseling: Er werd, gelagen! daarna de kwestie van het groote meesterschap, der Vrymetselary, waerin hy met zyn kozyn Murat in konkurentie trad en deze van den zetel weg

stiet: Er werd, gelagen. Dan zyn ontslag; dan zyne reis, om de kalmte in den grooten en verheven Orient terug te brengen: Men lachte op nieuw en men staek de schouders op. Heden vinden wy hem terug, enkel door zyn portret geheel Vrankryk ontroerende, en tot in de keizerlyke bezorgdheid voor het geluk van het volk, zelve de vrees en de achterdocht verwekkende. De fars is de moeite waerd waerachtig! Men kent den heer Em. About, by reputatie? de schryver van het brochure over Roomen, door L. Napoleon ondersteund en betaeld, dan als 't effect gemaakt was, veroordeeld, 't welk M. About, à bout stelde. Dit geestryk man, heeft over het portret van prins Napoleon, een artikel geschreven, waerin hy deze uit kwaedheid tegen den keizer, een apotheose maakt, als ware den wegvlugter van de Krim, Jupiter in persoon. Dit artikel heeft al de spioenen der hooge en lage administratie in beweging gebracht en er is aen de Opinion Nationale, bevel gebracht van er stil over te zwijgen. Wy zien dus terwyl de keizer zyne netten spant om in het troebel water gouden visch te vangen, dat hy, intusschen hy zich bereid make, het fransch volk met intermediaires bezig houdt. De groote cirque Napoleon, moet paillassen hebben, zonder dat, de aenschouwers, vielen aen het roepen en schreeuwen! Zoo dan zeggen zy: doet het volk laghen, zingen, dansen, en schudt dan maer zyne zakken uit, wie zal er op letten?

Verder is er al weinig nieuws in den winkel. In Itaellen, laet de koning Viktor-Emmanuel, zyn getrouw volksken de nationale feest vieren en dansen op trommels en fluiten; dit, in afwachting dat zy nog eens springen op het air van het kanon. Er is voor den oogenblik niets anders te verrigten. De staetkunde is in vakantie en den toestand van madame Europa, vraegt een weinig rust. Inderdaed, de zaken van Roomen hangen, Venetien, hoe zeer ontroerd, zwijgt; Napels in volle regeringloosheid; Garibaldi, aen 't slapen; de queen Victoria, lydt en ligt te bed met den rooden loop; de Grooten Turk, schier op reis naer de maen; Hongarijen ziek; Polen ziek; Pruisen lam en Cavour aen eene

geraektheid geslegen, of misschien aen eene pil, wie weet, trekt eene scheeve muil welke hem gister morgend naby 7 ure naer St. Pieter om de sleutels, van het Quirinal heeft gezonden: Zie daer welke voor als nu, het tafereel is dat wy voor oog hebben.

Het Vlaemsch.

Iedere mael, en de middel is niet nieuw, iedere mael dat de vlaemsche tael zich ergens in de openbare zaken vertoont, 't zy in een manifest om het verregteverdigden harer grieven, 't zy in de staetkundigen bewegingen, om hare plaats in 's lands zaken te doen gelden, roepen hare vyanden « Past op! het zyn de katolieken die er agter zitten » en al wat zich den naem van liberael geeft, de eenen uit baetzucht de anderen als dupen hunner regtveerdige meening beginnen den refrain: « Het zyn de katolieken die er zich achter verschuilen. » Zy zyn wel Vlaming ziet gy, en was er maer eene lyst van vlaemsche mannen, hoe gauw en hoe graeg zouden zy niet hunnen voorkeur hebben, maer hier is het vlaemsch gebruikt tot dekmantel, het is eenen toer de « passe passe » waer door de papen de liberalen van het roer zouden stooten om er zich zelve aen te plaatsen. Daer op eené tirade zoo als gewoonte: « dan krygen wy de kloosters, het tiende, de inkwisitie en de brandstappels! Armen ries-raes! Armen zigzeg! hoe zeer zyn al die woorden versleten?

In 1857, schreven de journalen der doktrinairen, dat indien de katolieken aen het roer bleven, zy achter de Wet op de Weldadigheid, welke zy de naem van kloosterwet geven, de voorpost der doodehand, schoon dat nog niemand van al die hoogschreeuwers my die zoogezegde verfoeyelyke wet heeft kunnen uitleggen, zouden zy achter die wet eene andere wet voordragen op de terugkeering der nationale goederen! Dit gerucht was uit den alambiek van het Journal de Gand gekomen, en al de simpele die een voet gronds der nationale goederen bezaten, liepen hunnen adem af naer de stembus. Dat noemt men een luchtbal met effect.

Wel nu, indien men van iets wil terug keeren, in vorige jaren gaen, welk was het groot argument waarmede men van wege de katolieken, de kiezers den schrik in jaegde tegen de liberale party. Men hing het tafereel voor van 1793, de beeldstormery, het socialisme, de verdeling van den grond, de gelykmaking van alle standen, en de afschaffing van den eigendom: Geheel het programma, welke men ten allen tyden op den rug der vrymetselary heeft neêrgegoepen! even arm! want al die spookeryen zyn versleten.

DE KOETSIER JACOB.

(2.° Vervolg en slot. — Zie N.° 22.)

III.

Zeven jaren had reeds de veroordeelde man in het tuchthuis doorgebracht, toen er eene bende dieven werd opgeligt, aen wier hoofd zich zekere George Rauss, onder zyne makkers bygenaemd de wilde Zwaeb, bevond. Dit komplot had zich binnen A... zeer bevreemd gemaakt, zoo van wege de stoutmoedigheid der inbraken, als de behendigheid der aanzienlyke diefstallen door het zelve gepleegd. De aanvoerder van het zelve, een vermetele booswicht, was listig genoeg geweest, zyne bende tot niet meer dan zeven personen uit te breiden, meerendeels handwerksgezellen, die des te gevearlyker waren naer mate zy zy meer ongemerkt de gelegenheid tot het plegen hunner schelmstukken konden opsporen. Dan, de booswichten konden niet altyd aen de oogen der waekzame A...sche justitie blyven ontsnappen; zy werden allen op het onverwachts aengegrepen, en na langdurige debatten, werd eindelyk hun proces opgemaakt: de wilde Zwaeb zag zich met vier zynere medeplichtigen, tot den strop veroordeeld; de drie overigen werden zwaer aen den lyve gestraft en tot eene opsluiting van een zeker getal jaren in een tuchthuis verwezen.

Geen dier vyf boosdoeners had voor zoo verre het bleek, ooit eenen moord op zyn geweten geladen, maer de toemalige wetten bepaelden de doodstraf op elken diefstal of oogmerk daertoe, met inbraek vergezeld. Rauss werd met vier zynere makkers, als overtuigd van het plegen van menigvuldige inbraken, tot de galg verwezen; de drie overigen der bende werden, als schuldig aen ligtere feiten, slechts aen den lyve, en voorts met opsluiting gestraft; en onder deze die bevond zich een moordenaar, der galg als ontsnapt.

Het drietal overgeblevene der bende van den wilden Zwaeb, zat met Jakob S... in het zelfde tuchthuis. Twee jaren waren er reeds na de terechtstelling van Rauss en zyne makkers verlopen; het ging thans in het tiende jaer van Jacobs tuchthuisstraf, toen op eenmaal eene ysselyke zamenzwering onder eenige der tuchtelingen uitbrast. Het komplot had niets minder ten doel, dan om op onderscheidene plaatsen in het gebouw brand te stiet; by de algemeene verwarren, den tuchthuismeester en zyne lieden te overrompelen en af te maken; voort, na al de toegangen overmeesterd te hebben, het gebouw, met al de daer in zynde ongelukkigen, aen de vlam-

men over te geven en de vlugt te nemen. Dit ontwerp was reeds tot rypheid gekomen, blykens de brandstoffen welke men hier en daer verspreid vond, toen het eerst uitbrak. Dadelyk wist men zich van al de bewerkers van dit gruwzaam komplot te verzekeren; aen het hoofd der zelve bevonden zich de drie overgeblevene der bende van den wilden Zwaeb! Zy waren de hoofdaanleggers van dit duivelachtig opzet.

Thans werden zy andermaal voor de regthank van Schepenen van A... terecht gesteld. — Hun bloedig besluit, reeds aanvankelyk ten uitvoer gebragt, behoefde geen bewys; allen deden, in de hoop van daer door eene genadige straf te zullen erlangen, belydenis van hun gruwelstuk. De drie hoofdaanleggers werden veroordeeld om levendig geradbraekt te worden; terwyl zes der medeplichtigen ter galge, en acht van hen, tot het ondergaen van verschillende andere straffen verwezen werden.

Eenige dagen voor de voltrekking der vreeselyke straoefening, deed een der drie tot het rad veroordeeld de registers verzoeken, om nog eens tot een afzonderlyk gehoor te worden toegelaten: hy verklaerde een geheim te zullen openbaren van uiterste aangelegenheid.

« Zoo moet my dan toch nog het lot treffen, zeide hy, het welk ik voor negen jaren verdiend had te ondergaen. Ik zie te wel dat hier aen het ontkomen der doodstraf niet te denken is; daerom wil ik heden ontdekken, hetgene ik reeds voor twee jaren, by myne eerste gevangneming aen het licht had moeten brengen. Myn geweten spoorde my toenmaels daer toe wel aen; maer toen ik vernam, dat alleen onze aanvoerder, de wilde Zwaeb, met vier onze lieden ter dood veroordeeld was, en ik, met myne twee overige makkers, er het leven zoude afbrengen, schrikte de vrees voor de doodstraf my daer van af. Ik zat tegelyk met eenen man in het tuchthuis, die daer sints negen jaren zit, en er zich onschuldig bevindt. Men zal zich den koetsier van burgemeester van L..., en het geval met F... den zadelmaker herinneren. Die man was onschuldig aen dit ongeluk: ik was de moordenaar van F...! Echter (God weet het!) werd die moord meer gedwongen, dan voorbedachtelyk door my gepleegd. Aldus rakte ik tot die misdaed, ontf welke ik toenmaels wel niet door registers handen gestraft werd, maer zonder welke het nooit zoo ver met my zou gekomen zyn.

« Toen ik, lang voordat ik Rauss en zyn komplot leerde kennen nog op den schrynwerkerswinkel het eerlyk stukje brood verdiende, werd ik op zekeren morgend met myne maets aen het huis geroepen, dat burgemeester Van L... verlaten had, alwaer wy aen het inpakken en verhuizen van de

meubelen de hand moesten leenen. Daer ik waende dat het huis geheel ledig stond, zoo bekoorde my deze gelegenheid zoo sterk, dat ik besloot my stil te verschuilen, en in het ledige huis achter te blyven, om my aen al het gene, dat daer nog van myne gading in was, zonder gevaer van ontdekking te kunnen verrieken; maer daer ik begreep dat myne maets my straks misse zouden, en dit opzien baren moest, zoo wendde ik voor my eensklaps zeer ongesteld te gevoelen. Men ried my nu van zelve aen, dat ik my naer huis zou begeven; ik deed als of ik my verwyderden ging, maer keerde in het geheim terug, en hield my op een klein donker portaal verborgen.

« Toen allen vertrokken waren, kwam ik van uit mynen schuilhoek te voorschyn; maer tot myne bittere tel urstelling, zag ik my in myn plan bedrogen. Ik vond van boven tot beneden, al de kamers verzekerd gesloten; ook de huisdeur voor aen de straat, a'smede de uitgang naer ene binnenplaats, was op het nachtslot; alleen de keuken bleef my over; hier besloot ik dus den nacht af te wachten, als dan eene proeve op de geslotene kamers deuren te nemen, en my vervolgens door een der zyramen aen de straat weg te maken. In dit voornemen bleef ik met ongeduld den volgenden nacht verbeiden. Myn voorgevoel zeide my toen reeds, dat het niet wel met dit waegstuk zou afloopen, maer ik sloeg die geheime waarschuwingen in den wind.

« Op het onverwachts hoorde ik met het vallen van den avond, de huisdeur opensluiten en menschen in huis komen, die zich naer de keuken begaven, waer ik my op dat oogenblik bevond. Wat zoude ik doen? Ik zat deerlyk in het nauw, nergens was er een uitgang voor my. In myne verlegenheid opende ik eene deur in de keuken, en bevond my straks in eene bergplaats van turf; het zware lood deed de deur achter my digt vallen, en ik vond tot myne blydschap, in het ruime turfhoek plaats genoeg, om my aen het oog der binnenkomenden te onttrekken.

« In mynen schuilhoek hoorde ik de binnengekomenen zich aen den haerd plaatsen. Ik onderscheidde duidelyk aen hunne stemmen den koetsier en den staknecht, maer wie de derde man mogt zyn kon ik niet gissen; diens stem was my onbekend. Ik hoorde hen vervolgens op de kaart spelen, en eene hevige woordenwisseling tusschen hen opzyzen, die weldra gesust werd.

« Omtrent het midden van den avond, hoorde ik een van hen het gezelschap verlaten; kort daarna eenen andere. En nu volgde eene doodsche stilte. Nu en dan slechts, bemerkte ik door eenige beweging dat er zich nog iemand in de keuken moest bevinden. Op eenmaal gaet de deur van myn

Thans doet zich voor de genen, die in België eene fransche party zoeken vol te houden, een nieuw argument op, tegen den vlaemsch gezinden burger, die de tael van zyn land boven de staatspartyen zoekt te verheffen, haer te doen herleven in de algemeene belangen der vlaemsche bevolking. «Past op Vlaming het zyn de katolieken die zich van dit vaandel hebben meester gemaakt, om zydelings hunnen invloed op het land weer in te winnen» roepen zy.

Telken male, dat er een spronkel vaderlandsch vuur uit het hart van eenige vlaemsche zoonen zal door de menigte vliegen, om ons te herinneren dat wy een land, dat wy eene tael hebben, de vyanden zullen den zelfden schreeuw aenheffen, en wy Vlamingen, zullen wy die mannen blijven gelooven? Wy zullen zeggen dat wy Vlamingen zyn en na de huichelende tael luisteren der genen die ons doen wantrouwen der regtzinnigheid onzer broederen, die met hart en moed, ons tot den heiligsten onzer pligten durven terug roepen? Waer is dan de mogelijkheid van ooit van vlaemsch in Vlaenderen te spreken, wanneer men dwaes en onbezonnen genoeg is, om met de drogredenen in te stemmen, door de anti-vlaemsche mannen tegen alle vaderlandsche beweging, in het midden gebragt, en rondgestrooit met duizende monden?

Neen, wie Vlaming is moet zich wel doordringen, dat de vlaemsche beweging, geene party mag bytreden. De namen van liberael en katholiek zyn vaentjens, die sedert dertig jaren de levende kracht van vlaemsch België, geboeid hebben, en de verdeeldheid welke deze onbeduidende woorden ofkenspreken, onder ons sints zoo lang hebben te weeg gebragt is de schuld der ellende waer aen wy in onze bevolking zoo bitter hebben geleden.

Waerom wil men in Vlaenderen het misverstand tusschen de Vlamingen aen leven houden? De antwoord is dood eenvoudig: Vlaemsch België telt twee en half miljoen zielen, tegen de waelsche provincien, iets meer als 1 en half miljoen, dus zyn wy in eene meerderheid van over het miljoen zielen.

Indien er nu een algemeene vlaemsche strekking ware die boven de beide staatspartyen, zich «*één*» noemde, welke zou er den uitslag van wezen? Zouden wy niet eerst en vooral op mannen uitzien, in wie wy de verzekering zouden verkrygen, dat den magtigsten hefboom der vlaemsche volksbeschaving «de tael» den echten steun zou vinden, welke zy van nooden heeft om tot voetstuk aen de zedelyke en stoffelyke belangen der Vlaenderen te kunnen dienen? En eens de taelgrievn uit den weg geruimd, zoo zal de Vlaming, in gemeente, in provincie en in staatsbestuur, de meerderheid bekomen, noodig tot het herstellen van Vlaenderens groothed, in handel, in nyverheid, in kunde en wetenschap?

De Vlaming is op heden het verwoording, in den staat, zyne vertegenwoordigers, zyn veracht en bespot, want zy moeten knikken op een teeken van het verfranscht bestuur. Wy betalen het grootste deel in de pachten en lasten en de schatkist wordt uitgeput ten voordeele der Walen. Miljoenen worden verspeeld om Luik en Namen te begiftigen, en hier in vlaemsch België, aenzien wy het als een wonder als er iet of wat van den budget voor verbetering, van kanalen, yzeren wege of openbare gebouwen, voor ons afvalt.

Om dien staat van zaken voet te houden, hoezemd men ons de mistrouw in, jegens de mannen van hart, die het woord tegen al de onregtveerdigheid waer van het vlaemsche volk het voorwerp is durven hoopheffen; die durven zeggen: vlamingen! gy zyt een volk! gy hebt eene tael! en als volk zyt gy magteloos, en uwe tael is verstooten! Waerom lydt gy die smaad! die onze schoone en vruchtbare gewesten verteert; al de levende kracht van ons bestaan vernietigt; ons zelfleven uitdooft; onze grondwettelyke vryheden miskent en het doodslaken over al onze verledene groothed ter nederwerpt? Waerom zyt gy niet «*één*» en onverdeelbaar? Waerom zyt gy geen Vlaming alvorens liberael of katholiek? Beweegt u Vlamingen! Laet zien dat gy nog leeft! Kom aen vergt het erfdel dat u in de grondwet is toegekend, en weldra zal uwe stem in de zaken van het land geëerbiedigd worden, en dan alleen zult gy voor de vlaemsche provincien een wezentlyk nut kunnen stichten: de beschaving voor allen!

Laet u dus aen die valsche inblazingen die u wantrouwig maken jegens de zuiverst inzichten, niet medeslepen. Wees

Vlaming, overal waer het Vlaemsch element zich op doet en aldra zullen onze vyanden die de tweespalk zaeyen ontmaskerd en magteloos zyn.

Vlaemsche kiezers, aen u is den eersten stap. Het Programma van den Vlaemschen-Bond, vergt dat de kandidaten voor de aenstaende kiezing, plegtig en onder handteeken zich verbinden, dit programma in den zuiveren zin te handhaven.

Laet u door het geschreeuw en den spot der vyanden niet afschrikken; blyft koud voor hunne uitdagingen en stemt moedig voor de genen die onder handteekens, de verbintenissen hebben genomen, de vlaemsche bevolking, en zyne stoffelyke en zedelyke behoeften te verdedigen. Geen misverstand meer! geene spookeryen van klerikaal mag ons nog terug houden, of de zaak is verloren.

Vlamingen, de kandidaten door het *Journal de Gand*, vooruitgezet, hebben allen onder het bevel des heeren Vanderstichelen, geweigert het vlaemsch Programma des Bonds te teekenen, dus wy kunnen hun onze stem niet geven.

De heeren E. COPPENS-BOVE; PH. KERVYN DE VOLKAERSBEKE; HIPPOLYTE VAN DE WOESTYNE; RIDDER JAN-BAPTIST DE GHELLINCK; P. DE BAETS; A. J. DAUMERIE en TH. LIBRECHT, hebben zich schriftelyk aen het programma des Bonds aengesloten derhalve plegtig de zending op zich genomen, onze taelregten te verdedigen. Wy moeten dus aen deze onze stem geven en geene moeite sparen om uit al onze krachten hunne kandidatuur te verdedigen....

Heden misschien dragen onze stappen de vrucht nog niet welke wy er van verwachten, doch met een drietal jaren, indien wy het eensgezind blyven, zal Vlaenderen zyne volksvertegenwoordigers hebben, waerop zy zullen mogen fier wezen.

Men beweerd dat het bestuur der mannen die zich de naam van *Liberalen* geven, om het volk *Vivat! vivat!* te doen roepen, een goedkoop goevernement is. Zonder in de verschillende uitgaven te treden, waer van het Waels-gedeelte des lands, alleen de gunst heeft van genoten, langs den neus weg der Vlaemsche gewesten, uitgaven die men by miljoenen en miljoenen kan rekenen. Nemen wy enkel den opbrengst der lasten, betaeld onder hun bestueren. — Wy zyn onpartydig. — Niets als waarheid:

In 1837, als de conservatieve party het bewind verliet, liepen de te betalen lasten op het budget tot fr. 138,604,900

In 1838, onder de liberalen, werden de lasten vergroot tot eene som van . . . » 141,310,793

In 1839, idem » 147,232,990

In 1860, idem » 148,788,790

In 1861, idem » 148 629,190

En voor 1862, reeds aangeboden budget, loopen zy tot » 151,607,990

Wy zien dus eene vermeerdering, betaeld door de contribuable, op deze laatste jaren van het liberael bestuur, van fr. 44,744,600.

Wanneer men nu het jaer 1847 neemt, toen de conservateurs het bewind verlieten, betaelde men fr. 114,677,630

En in 1854, als de liberalen het bewind verlieten » 123,002,150

Dus een verschil, zonder tusschen jaren, van 1848, 49, 50, 51, 52 en 53 van . . . » 10,328,300

Zie daer cyfers die veel betekend zyn, en waer aen men zien kan, dat, indien het woord schoon is, de daden er weinig op trekken.

Twee Werklieden.

Ik, zei Pieter, in den loop van het onderhoud, waer aen ik juist toekwam — ik lees het *Werkverbond* alle weken, — ik ben er op g'abonneerd, ge moet weten — ik vind dat er een klein beetje party by is, schoon dat er in de rede van bestaan, van dit blad, gezeid is: «Wy zullen geene party aenkleven.»

Jan. — Ja, maar is er ook niet by gezeid: dat wy het goed zouden nemen van waer het komt en het slecht zouden laten waer het is.

Jacob S. Het proces van dien ongelukkige werd van nieuws overgezien en zyne onschuld gestaeld.

Na eene gevangenschap van ruim negen jaren, brak eindelyk de dag zyn bevryding aen; het was tegelyk die, waer op hy aen zyne gade en kinderen werd hergeven. De bydselap over zyne verlossing koste zyne oudste dochter, die thans achttien jaren oud was, het leven. Men bood wel den man, tot eenige vergoeding voor het doorgestane lyden, een voordeelige post aen; maar hy moest dit edelmoedigheden aenboden van A... 's achtbare regering, zyns ondanks, van de hand wyzen. Hy kon geene genoegelyke dagen meer slyten in eenestad, waer hy eenmaal eene schandvolle straf had moeten ondergaan. Door zyn voormaligen meester, den edelen menschenvriend Van L..., grootmoediglyk ondersteund, en door de zegeningen en het medelyden van A... 's inwoners begeleid, vertrok de geredde man, met zyn klein huisgezin naer het Hanoversche, van waer hy geboortig was, leefde aldaer na zyne bevryding nog ettylyke jaren, en daelde eerlyk en beweend ten grave.

Raedsel n. 8.

Myn eerst, als 't menschedom, oud van jaer,
Van wil en geest is slaef geboren.
Zyn eigenschap zeer wonderbaer,
Maekt als men hier, het heft verloren
Dat 't niet verloren is langs daer.
Myn tweede moet haer dat hy weze,
Ofschoon 't ons ook iet wonders gaf,
Want 't scheidt den mensch des aerdbols af
Terwyl hy nog in 't leven weze.
Myn gheel beschut, voor wind en regen,
Voor hitte en kou, myn eerst' voorzeid;
Doch nu draegt ook myn eerst, in feit,
Myn gheel. Maer zie eens, daer en tegen ...
Ja, door myn tweede wordt met vlyt, —
Zulks is de mode van den tyd —
Myn eerste en myn gheel gedregen.
Wie ben ik dan? 'k geeft 't u in negen!

De oplossing van het raedsel n. 7, is TROUW.

Pier. — Rede te meer. — Waerom haelt het *Werkverbond*, dan altyd het slecht aen, gelyk zondag in de *Twee liberalen van Hong-Kong*, en waerom spreekt hy van 't goed niet van de liberalen?

Jan. — Dat is alweer iets dat gy slecht uitlegt gelyk veel ander dingen. Wanneer er in gezeid is, het goed te nemen van waer het komt, dit wilt niet zeggen van die of die party tot den hemel te verheffen, om het goede dat zy zou kunnen gedaen hebben, maer het goede neme, waer het is, wilt zeggen, van het goede profiteren zonder de party aen te hangen, waeruit het moge voortkomen.

Pier. — Neem het zoo, maer ik vind toch dat er veel meer op de liberalen wordt gezeten als op de katholyken, en daerin moet ik bekennen dat er party is.

Jan. — Men kan de akten van eene party, hekelen, berispen, afkeuren, bespotten, zonder dat iemand geregtigd is van te zeggen dat hy die dit doet, «een man van party is.»

Pier. — Wat is dan een man van party.

Jan. — Ha! wat het is? dat zal ik u zeggen. Een man van party, is of te wel een domoor, die lawyt maekt voor een ander, of een intrigant die naer een baentjen uitziet. De eerste aen wien men geene goede rede in den kop kan krygen, antwoord met roepen en schreeuwen op al wat gy hem tegen de party waer aen hy behoort, kunt inbrengen. Hy antwoordt op al de vragen met het woord: Liberael! vivat de liberalen! 't is genoeg, hy behoort tot de liberale party. Vraag hem wat hy er door verstaet? Vraag hem; wat is dat Liberael? hy antwoordt u gelyk de straetjonge van Parys: Ik weet het niet, maer 't is gelyk: Vivat de liberalen!

De tweede, de intrigant, die ziet en weet, van al het geen een liberael moet zyn en niet is, is een kerel, die vooraf berekend, hoe en langs waer hy er komen zal, om zich ernstig neer te zetten, of neven of vrienden te plaetsen. Zulke keuren alles goed, vleijen en streelen de mannen, van wien zy den invloed noodig hebben om tot hun oogmerk te geraken. Wat slecht ongedoogzaam en onregtveerdig is, is goed regtveerdig en gedoogzaam, wanneer het van hunnen kant komt, dat is te zeggen van hunne politieke vrienden! Deze noemen zich ook liberalen! maer vraag hun, wat is dat liberael? Liberael zyn, zullen zy zeggen, dat is den vooruitgang, dat is het licht beminnen, dat is het goede willen, de misbruiken te keer gaen, dat is de hervorming der oude wereld met al zyne onregtveerdigheid en druk, in eene nieuwe maetschappij, gegrond op het regt voor eenieder en voor allen. En let wel op terwyl hy u die schoone dingen zegt, kan hy u voor vyf francs by het vuur zetten, 't is er al mee gepast. Zulke noem ik mannen van party, en dat zie ik niet in het *Werkverbond*. Het *Werkverbond*, vleit noch de eene noch de andere party.

Pier. — Dan zou het ook, 't schynt my, van de eene gelyk van de andere moeten zwynen.

Jan. — Het mag altyd de waarheid zeggen, dat is geene party maken.

Pier. — Waarheid van de eene gelyk van de andere. Zoudt gy denken dat de combinatie, van de liberale associatie om de briefkens te kennen, ook niet bestaat by de katholyke.

Jan. — Ik weet het niet, derhalve ik kan het niet zeggen, noch schryven.

Pier. — Ja, maar ge kunt het wel denken.

Jan. — 'T is niet genoeg met te denken, er moeten daedzaken zyn. Als de liberale eene loensche pikettery uitsteken men kan niet zeggen, dat het de katholyken zyn en zoo heen en weder. Zie in 1837, had er een feit plaats, welk zich op heden 11 Juny, wel zou kunnen vernieuwen. Welnu dit feit, als het onregtveerdig, ongrondwettelyk is, onverschillig in welke party het zich voor doet, moet het niet in 't licht gebragt worden.

Pier. — Voorzeker en welk is dit feit.

Jan. — Welnu, ofschoon men denkt dat in 1837, by de kiezing voor de Kamers, de algemeene stem zich tegen de klerikalen verhef, was het niet te min waer, dat de liberale associatie, niet zoodanig de zelfde verzekering had, en doch ten allen kosten overwinnend uit den stryd willende komen, werden er maatregelen genomen, tegen de kansen van mislukken.

Pier. — Welke maatregelen zyn er daer tegen te nemen eens de briefkens in de stembus gesteken is er niets meer aen te doen.

Jan. — Dat schynt ten minsten, maer het is niet zoo.

Pier. — Dat is nieuws en ik ben gretig om het te weten.

Jan. — Volgens berichtendie zeer nauwkeurig zyn, indien de conservateurs in de kiezing ten dien tyde de overhand hadden gehad, zou naer de mode van Napoleon, eenen tweeden december zich in een bedryf vertoond hebben. Op een teeken zouden de liberalen in massa, op de stembus zich hebben ter neergeslagen, al de stembriefkens vernietigd hebben, en den uitslag der kiezing door dien middel zyn voorgekomen.

Pier. — Dat is niet gelooflyk, of er is geene regtzinnigheid in de liberale party.

Jan. — By de genen die liberael zyn met de daed, ja, en dat is het volk, maer niet by eene party, die zoo alleen den naam er van geeft, om zoo veel te gemakkelijker het volk te bedriegen en slechts voor hun eigen welzyn te zorgen; zich aen het roer te houden en met de miljoenen in partibus te spelen.

Pier. — En nogtans, Jan, gy hebt wel te zeggen, het volk verstaet het zoo niet.

Jan. — Dat weet ik, by het volk moet men met woorden spelen. Een liberael wil zeggen: verlosser. Al die zich liberael noemen, zyn verlossers. Een klerikaal: een man van den ouden tyd een verslaver, die rondom den mensch de duisternis zoekt te volherden. Welnu hoe is het met deze twee benamingen gelegen? Door het woord klerikaal, wilt men duidelyk verstaan, een man die zonder omwendingen de wereld regtstreeks achteruit wilt stooten, en alle beschaving, alle menschwoording wilt tegenhouden, niet waer? Van daer den afkeer welke het woord inboezemt. Door liberalen, integendeel verstaet men de vriend der menschen, die de voorschriften van het evangelie, zoo veel mogelijk ziet na te leven; welke, gestrengt voor zich zelyen, altyd bereidwillig en gedoogzaam is voor een andere. Een man die het

schuilplaats open, en ik zie een man die eenige turven grypt. Of de angst welke my benauwde, en luide deed ademhalen, my aen hem verraedde, dan of zyn oog my verraste, althans ik werd ontdekt.

» Als weerloos kwam ik uit mynen schuilhoek voor den dag; de schrik had my als verlamd; by God en zyne heiligen smeekte ik den man, hy mogt my toch niet ongelukkig maken, door my in handen van het geregt te leveren; ik wilde my stil wegmaken; met korte woorden bekende ik hem hoe ik hier gekomen was, en bad hem my, zonder gerucht te maken, te laten ontglippen. Ach! hadde de onverbiddelyke my gespaerd, en met eene ernstige waarschuwing laten vertrekken, wellicht had het mislukken van dezen myn eersten stap tot de misdaad my op het spoor der deugd teruggevoerd! Den myn ontdekker wilde naer niets hooren; zyne bedreiging dat ik den dans naer het schavot niet ontspringen zoude, deed myne vrees toenemen.

» Hy vatte my by de keel, en sleurde my in het midden van de keuken. Myn angst deed my al myne krachten inspannen om uit zyne handen te geraken; er ontstond eene hevige worsteling. Myn party was veel sterker dan ik. Reeds verbeeldde ik my eenen derde te hooren naderen; de doodangst deed my het uiterste wagen. Toevallig ontmoet myn oog een mes, dat op de tafel lag; ik gryp het tot myne verdediging aen; de onbezonne laet echter niet af. In vertyweling waag ik het... toe te stooten, en de ongelukkige man stort voor myne voeten neder!

» Myn eerste gedachte was: hoe te ontkomen? Ylings vlugt ik de keuken uit; in myne vaert stoot ik tegen eenen stoel aen, en werp eenige flesschen omver; terwyl de kaers, welke tegelyk van de tafel viel, uitgaet, en my in eene volslagene duisternis plaets. Als een bliksem vlugte ik tot de huisdeur; tot myn geluk was dezelve slechts op het gewoone slot: de sleutel stak van binnen in dezelve; bevende draai ik het op, de deur opent zich, ik werp die werktuigelyk achter my digt, en maak my ylings weg.

» Den volgenden dag begaf ik my, om alle mogelyke verdenking voor te komen, weder als gewoonlyk naer den winkel. Hier vernam ik het ongewaerd, dat ik zelf het best wist, en tevens, dat de koetsier des burgemeesters daarmede betigt werd. Ik zweeg op alles; de zucht tot zelfbehoud deed my ook op dat oogenblik zwynen, toen ik den onschuldigen man had kunnen redden; maer myn geweten zweeg echter niet in my. Ik was nu eenmaal een booswicht, en myn vorig proces heeft myne registers onderrigt, hoe ik ten laatste onder het komplot van George, den Zwab, geraakt ben. »

De verklaring door den ter dood veroordeelde, als het ware op den rand van zyn sterven, afgelegd, ontwikkelde allezijs klaerlyk de onschuld van

lyden ter hulp komt, en den armen niet verstoot, om de lompheid welke hem aan het lyf hangen. Van daer dan de genegenheid des volks voor dit woord liberael.

Doch zeg my indien het woord liberael, slechts de betekenis had der feiten welke het voortbrengt, dat liberael alleenlyk het doel en de werken der regerende liberalen aenwees, dat dit woord slechts wilde zeggen alles voor onze vleyers en aenhangers, niets voor de anderen, en dat het aldus verstaen werd, even gelyk dit het geval is met het woord katolyk, zou het volk van zulke bedriegerij niet den zelfden afkeer gevoelen, als voor het geen men klerikaal noemt.

Pier — Dat is zeker, ik voor eerst.

Jan. — 'T is nogthans zoo, als het *Werkverbond*, al die bedriegeryen ziet waarmede de schynheilichheid van het liberalismus, beter gezeid van de liberalen, het volk weet te verleiden, en dat het die bedrogmiddelen aan den dag durft halen, zal het aan zyn grondbeginsel te kort blyven? zal men zeggen, dat het partyen loopt?

Pier. — Neen, dat is waar, maar het moet voor de twee partyen de zelfde maet en hetzelfde gewigt bezigen of anders zal men zeggen dat het aan de papen verkocht is.

Jan. — Dat is van eigen.

Onlusten van 29 April.

De *Economiste Belge*, kondigt een brief af, hun door eenige fabriekanten van Gent over het artikel van 't *Werkverbond* van 5 mei, toegezonden, luidend als volgt:

MYNHEER,

In uw nummer van 18 mei, publiceert gy een artikel getiteld: Zaak van Gent. (*Affaire de Gand*) — *Werkverbond*.

Dit artikel, behoudt de kwaedaerdigste en meest lasterende aentyging, tegen de fabriekanten van Gent.

Naer u, de onlusten welke onze stad gedurende de dagen 29 en 30 april, zouden ontroerd hebben, zouden geene andere oorzaak hebben, dan de jaloesheid tegen den heer Eugène Parmentier, van eenige onhandige en uit gewoonte handelende mededingers, die van den oproer al het profyt zouden inoogsten.

Om die beschuldiging, zoo belachelijk als afstootelyk te volledigen, ontleent gy aan het *Werkverbond*, de uitvindingen, by middel van welke, dit droef blad (*triste journal*) poogt de echte opstokers der onlusten te verregtveerdigen, al hunne verantwoordelykheid op die genen werpende die gemist hebben de slagtoffers er van te wezen.

En om geen twyfel te laten, op de onwaardige handelwyze der fabriekanten van Gent, besluit gy in dezer woorden:

« In zyne opzoeking achter de personen op wien het grootste deel der verandwoordelykheid moet nedervallen, waerdeert het *Werkverbond*, met gezond oordeel, den grondregel van den regter ter instructie: *Is fecit qui prodest*.

Wy geven op deze verzekering, en op de aendringingen waer op het zich staelt, eene volkomene loochenstraffing.

Wy hebben de overtuiging, dat, uit het onderzoek die zich vervolgd op de feiten van 29 april, zal uitschynen, dat het stil leggen der fabrieken, niet anders heeft plaats genomen als tegen dank der patroonen, welke alleenlyk aan de bedreigingen hebben toegegeven; dat die stilstand heeft plaats genomen op de bevelen, aan de werklieden aengebragt door « de zendelingen der leiders » (*émissaires des meneurs*), dat veel fabriekanten, poogingen hebben aangewend om de werkstaking tegen te houden, wel verre « van, gelyk gy zegt, » eene soort van welwillendheid » te hebben bygebragt om de menigte volks, die de straten vervulden, te doen aangroeijen.

In afwachting dat het regt dit gebouw van lasterende aentygingen vernietige, by welke gy eene soort van welwillendheid zet, om zoo veel het in uw vermogen is, die te vergrooten, komen wy u dagen deze teregtwyziging in uw eerste nummer op te nemen.

(Volgen de handteekens).

De *Economist*, (welke de heeren fabriekanten in hunne trotsche waardigheid van nieuwe ryken, voor zoo een klein manneken handelen), geeft hen de volgende *krop-salae*.

« Wy konden, antwoordt hy, ons gemakkelijk onthouden dit brief mede te deelen, want wy hebben in geener deele, de heeren aangewezen, die het ons toetsueren. Wy hebben ons bepaeld, volgens een plaatselyk weekblad, een feit aan te wyzen, welke hoogstens de aendacht der regteren inriep.

» Dit blad, verweet eenige fabriekanten van niets gedaen te hebben, om de werklieden die vraagden om het werkhuis te verlaten, te weêrhouden, van zelfs eene soort van welwillendheid te hebben bygebragt, om de massa volk in de straten te vergrooten; van onbewogen en de cigaer in den mond de bloedige gebeurtenissen, waer van de fabriek der heeren Parmentier en Komp. het tooneel is geweest, aenschouwd te hebben, enz. enz. De onderteekenaers van het brief, loochenen deze feiten, even als konden zy, aan niemand anders toegepast worden en zy beschuldigen: *les émissaires des meneurs* (de zendelingen der opstokers) de vlugt der werkhuisen te hebben te weeg gebragt. Veronderstellen wy nu, dat de gentsche werklieden zich beraden den bynaem van « zendelingen der opstokers » op zich te nemen, en dat zy ons, in onbeschofte woorden uitdagen, hun antwoord op te nemen, wy zouden zeker wel het regt hebben er niet op te antwoorden. Maar de heer prokureur des konings zou misschien er wel iets mede te doen weten. Deze magistraet, zoo zeer verlicht, zou niet missen van zich af te vragen, dat lieden zoo raekbaer aan het bywoordeken van opstokers, misschien wel het geweten niet zeer zuiver konden hebben en wie weet? Hy zou misschien, noodig oordeelen van zulke mannen in afwachting dat de zaak zich opklaert, eene woonst te geven alwaer zy in volle verzekering zyn zouden.

» Wy zeggen dit niet om de aendacht van de heer prokureur des Konings van Gent op het brief, of op zyne onderteekenaers te halen. Wy zouden ontroosbaer wezen, dat dit brief hun van wege het regt, eenige onaengenaemheden veroorzaekten, iets dat voor zeker zou gebeuren, dat het

werklieden goldt en geene fabriekanten. De nauwkeurige onpartydigheid onzer magistratuur kennende hebben wy, niet te min, een oogenblik, voor de onderteekenaers gevreesd, over het gevolg hunner onvoorzichtigheid en wy hebben op het punt geweest, van hun ingezonden brief in de vuilmande te werpen. Doch wy hebben gedacht dat hy voor het onderzoek, welke zich voortzet tegen de werklieden, een gewigtig stuk kon wezen.

» Inderdaad wanneer de gentsche fabriekanten als zy zich aen byzondere personen rigten, een zoo onbeschoften en beledigenden toon durven nemen, op welke wyze dan moeten zy die arme duivels, van die werklieden behandelen, die hun, met handen en voeten zaemgebonden, zyn overgelat. De aenhoudende verbittering, die sints lang in de werkende klas heerscht, zou zy daer in de opheldering der oorzaak niet kunnen vinden? Wy konden dus aen het openbaer onderzoek het brief, van welke het zedelyk gewigt aen niemand onsnappen zal, niet verborgen houden, en wanneer dit stuk al te zeer de aendacht des heeren prokureur des konings op zich trekt, de onderteekenaers, zullen het alleen aen zich zelven te wyten hebben. Want zy zullen het gewild hebben.

» De Directeur van den *Economist Belge*.

Wy zouden ons met het geen voorzeid is, kunnen bevredigen en alle verdere aenmerkingen daerlaten. Want ja, er is al weinig by te voegen dat, de kwaedaerdigheid der inzenders van het bovenstaende brief, klaerder zou aen den dag leggen; doch wanneer wy de mannen zien, welke dit brief met hun handteeken versierd hebben, doet in ons zich een bitter gevoel op van verachting, voor het grootste getal dier heeren, als juist de mannen zynde, die uit onkunde, waen en eigenbaet, in alle omstandigheden het ergst op den arbeid hebben gewogen. Het verwonderd ons alleenlyk de heeren Eug. Smet en frères, er tusschen gemengd te vinden, welke allezins zich vooreerst mensch, dan fabriekant getoond hebben. Het was volkomen onnoodig voor hen dit brief te teekenen, mits wy zelven in ons artikel van 12 mei, alreeds bekend hebben, dat deze heeren gelyk den heer J. Dehemptine, zyne werklieden binnen de fabriek aen 't werk hadden gehouden.

Voor wat de overigen betreft, het verbaest ons weinig. Op twee of dry ten hoogstens, zyn het nyveraers, die men voor de loonkwestie overal te gemoet komt. Wy ontmoeten er van die genen in die eenigen tyd voor de onlusten van 29 april, aen de eisschen der wevers, om eene vermeerdering van loon, hebben toegegeven, en dry a vier weken achter het geval deze vermeerdering hebben afgetrokken — toeval, welk ons aen het gerucht herinnerd, dat de onlusten vooruit is geloopt. — Verder zien wy eenen Hooreman-Cambier en zoon! de eerlykheid vleesch geworden! 't is waar. Geen mensch kan het anders zeggen. Daer achter eenen Dierman-Sept, op wien de gunst des konings, op vastenavond, in den vorm van een kruis is neergedaald. De gelukkige sterveling uit welker werkhuis 40 werklieden tot het gevang zyn veroordeeld geworden. Dan Morel-Eyben, die inschelyks over menige huisgezinnen de veroordeeling der regtbank heeft ingeroepen. Dan een heer de Coster, die op den werkboek van een arbeider, een onwettelyk opschrift durft geven, met eene boet van 25 fr. er op aengeteekend, willekeurigheid dat dien armen duivel, sints zes maenden zonder werk houdt loopen. Dan nog eenen Otteyaeren en een Jeannus-Batistus Vanden Houten, Chineezen, welken wy *kattenvleesch* zullen noemen; fabriekanten van eenige dozynen spullen, die er zich tusschen schuiven, om den hoop te vergrooten, zonder dat zy hem verbeteren kunnen.

De onderteekenaers van het brief, zeggen dat het *Werkverbond*, de geruchten en feiten, waer van het gewaagd, zelf heeft uitgevonden. Wy zullen aen de slimme en behendige inzenders doen opmerken dat wy, indien wy wilden, in de onderteekenaers, misschien niet lang zouden moeten zoeken om iemand te vinden, die op den dag des ongeluks, zich aen de deur eener herberg, op de Sloopstraet bevond, alwaer hy met groot belang en grimmend, de toeloop des volks, naspeurde.

Wy zeiden in ons vorig nummer, dat er by de heeren Van Acker, de Coster en Comp. eenen altrok had plaats genomen op de gewoefels.

Eenigen tyd alvorens de onlusten van 29 april waren uitgeborsten, hebben de heeren voornoemd aen de eisschen der werklieden eenen opslag toegestaan, zoo men ons verklaerd, van 5 centimen per frank voor de gewoefels, genaemd 5/4 tot 6/4, en 10 centimen per frank van 8/4 en meer.

Deze geringe vermeerdering maakte voor den werkman op de stukken van 8/4 eenen prys van 4 fr. 40 centiemen voor 120 ellen, — men spreekt nog van ellen? —

In dit werk, kan hy daer of omtrent, dry stuks in de week afleggen; nemen wy dus dry stukken voluit is 13 fr. 20 c. voor 6 dagen aerbeid aen 14 uren.

Eene zoo groote som, springt wat veel in de oogen, als de pataten 21 franks den zak gelden, en het vleesch stukken van menschen: dat zag M. De Coster-Wittokx ook wel, en hy begreep waerschyntlyk, dat men voor het lydende menschedom, zeer gevoelig zyn kon, zonder dat de wevers 13 fr. 20 c. centiemen in de week woenen. De democratie, heeft altyd van die aardige denkwyzen by sommige personen opgeleverd: « Het verschil tusschen de woorden en de daden. » Niettemin men wil een vurige republikein zyn, voor een man doorgaen die ver de gedachten voor uit is, en toch zeer goed verstaen, dat het allezins beter is zynen eigenen zak te vullen, als die van een ander.

De heer de Coster, heeft dit ook aldus begrepen, zoo het schynt. De kleine vermeerdering toegestaan voor dat de onlusten gebeurd waren, is heden terug genomen: waerom zouden zy den opslag geven als zy hem elders geweigerd hebben. Een groot argument, dat in sommige omstandigheden, wel geschikt zou wezen om effect te maken.

De centiemkens zyn dus terug afgetrokken. Op de 7 a 8/4, is dit een sommeken van 1 fr. 34 centiemen. Wat is dat 1 fr. 34 c. op de week, 't is nog geen 2 cent. per uer. Kan een huishouden daer iet van weten? M. De Coster is

économet, en geen democratische grondbeginselen kunnen tegen het stelsel op, dat zegt: « den loon is in evenredigheid met de vraag na aermis. »

Wy kunnen tegen eene zoo groote waerheid niets inbrengen, dat redelyk is, 't is waer, doch het is te beklagen, dat de heeren die zich zoo kundig toonen in het toepassen van dit stelsel, niet willen zien dat dezelfde evenredigheid moet bestaan tusschen den loon en de deugd van het werk.

Als de loon klein is en het werk goed, zal de winst, de week ten einde, er niet by te lyden hebben. Wat ben ik dan dat myn loon meerder is dan elders, als het werk langs eenen anderen kant slecht is.

De heeren Van Acker, de Coster en Comp. zyn niet alleen in dit geval. Al waer onbevoegdheid is, komt men dit tegen, en waerlyk in het Manchester van Belgie, is die bevoegdheid zoo zeer mislukt als de krieken in Mei.

By den heer Van Heuverswyn, doet zich een ander geval op.

Sommige meesters, en altyd die genen die gelooven, dat spinnen, niets anders is als spinnen, om dat zy niet weten wat spinnen is, als van het te zien, en zonder van die onderindingen geontmoet te hebben, welke ons wysmaken, dat spinnen nog geen spinnen is, en dat er een oneindig verschil tusschen spinnen en spinnen.

De heer Van Heuverswyn, behoort tot deze lieden. Het is het machien die den spinnmolen voortdryft, zegt hy, dus het machien vraag er niet achter wie er aen staet; den eenen spinder is den anderen, en op dezen voet klappende kost het aen den heer Van Heuverswyn de moeite, alleen de moeite, om eenige zynen mannen op straat te zetten en eenige andere in de plaats te nemen.

Zoo dan, by den heer Van Heuverswyn, lag er een spinnmolen stil, om dat deze heer vast en onwederroepelyk wilde, dit machien aen 3 centiemen onder den loon zou werken.

Achter de onlusten, liep het gerucht dat er veel fabrieken de Maetschappy verlaten hadden, en voormeld heer die de zyne misschien by het nummer telde, zou eens poogen om dien spinnmolen te doen bewerken op den voet gelyk voorzeid is, dus gelyk hy « onwederroepelyk wilde. » Hy nam dan den eersten den besten en zei hem « gy gaet aen dien meulen werken. » — « Aen wat prys, mynheer? » — « Aen 3 cent min. » — « Neen » was het antwoord; het werklivret was het gevolg; een tweede, 't was neen, het werklivret; een derde, vierde, vyfde tot N° 6, allen het werklivret, om dat zy niet goed vonden voor 3 centiemkens min te werken.

Thans is de vaste onwederroepelyken wil van den heer Van Heuverswyn volbragt, de aftrok der 3 centiemen heeft plaats en de andere meulens zyn bezet.

Alleen doet er zich tusschen de weggezondene, en de nieuwgekome werklieden een klein verschil op, dat de heer Van Heuverswyn, in het boek van zyne ondervindingen mag schryven, met de gelede schade er aen gevoegd.

Mynheer Van Heuverswyn, die allezins, regtveerdig is, zal moeten bekennen dat het gelyk toch niet teenemaal langs zynen kant is geweest, en dat hy een weinig voorbarig heeft gehandeld. Hy moet wel verstaen dat een werkman die is gelyk hy zyn moet « *oppassent en vlytig* » altyd dezen is die het sterkste aen het bewaren van zynen loon houdt; om dat hy die verdient, maar dat degenen die zich op die kwestie laten leuren, noch ernst noch kracht in het werk kunnen uitzetten. De meester die goed werk maakt is fier, en hy doet het betalen, de werkman is in het zelfde geval. Waerom wilt men dat niet begrypen? Dat men het naga: De beste werkmenschen zyn hier aengaende het minst handelbaer.

Toen wy laest het misbruik aenhaelde van den werkman winkelgoed op den *Plak*, af te leveren, noemden wy den meestergast by M. Jules van Loo, die sints zoo lang dien vruchtbaeren handel dryft. Het schynt dat wy om die bittere waerheid, den dood verdiend hebben, want de kwaedheid is groot van den man, die er zich zoo wel ne in zyn schik bevindt. Doch deze nuttelooze verbolgenheid geen aerde aen den dyk brengende, wordt de schuld, dat het *Werkverbond* er zich mede bemoeid heeft, toen aen dezen, toen aen genen werkman ten lasten gelegd, — onder op wel te verstaen.

Hoe is het mogelyk van al zulke middelkens te gebruiken, om een werkman in den weg te loopen, toen er eene geheel andere oorzaak er misschien de schuld van is, waer om men den man opwilt? Wanneer het *Werkverbond* het artikel over den handel van die meesterknecht opnam, dit was geene mededeeling van eenen persoon, noch van twee, of zoo, maar eene algemeene mededeeling, waarmede men ons sedert maenden had lastig gevallen, en welke wy altyd verzet hebben, om dat wy dachten, dat hier of daer een ongelukkige de vraag van mynheer den meesterknecht zou verduerd hebben. Alleenlyk hebben wy aen de eisschen toegegeven, om dat de onregtveerdigheid al te schreeuwend was. Er iemand om naryden, is weinig menschelyk; die handel eindigen ware verstandig.

Wy ontvangen een berigt van de metsers, welke zeggen dat wy in dwaling zyn met af te kondigen dat zy 25 centiemen per uer winnen, het is cyfer 23 centiemen. Wy vragen hun waerom dat zy geene 25 centiemen winnen? Als er gebouwen wordt 't is voor de ryken, welnu de ryken kunnen betalen, en goed betalen, want den werkman betaeld immers zyn huer goed en dier; zoo dan als de metsersbazen de genen doen betalen die bouwen, dan zullen zy u kunnen betalen, die werkt. Waer aen ligt het dan dat gy niet betaeld wordt aen 25 centiemen? Aen wie ligt het dat de Huisschilders geen 25 centiemen per uer winnen? Aen wie ligt dat de Letterzetters geen 30 centiemen per uer winnen? Ware het aen het *Werkverbond*, het zou niet lang duren, maar het kan u maer vragen: Aen wie ligt het? Het is aen u van te antwoorden.

Het schepen collegie, heeft tegen den *Nouvelliste* eene burgerlyke aktie ingespannen, om dat hy van het ene en het ander over het lang wegblyven van het stads budjet

heeft durven spreken. Iedere schepenen, de burgemeester aen het hoofd, *comme de juste*, vragen voor elk in het byzonder, zes duizend franks voor schade en intrest: 't is maer dertig duizend franks, leg ze my daer! Hoe zullen wy te weten komen, waerin deze heeren, die «schade» hebben geleden? Ons denkens zou er iet beters te doen geweest hebben om den *Nouvelliste*, met den neus aen den muur te stellen: dit ware het budjet afkondigen op dat een ieder, klaer der onregtveerdige aentygingen van dit blad zou overtuigd zyn geworden. Zou dit niet veel weerdiger geweest zyn?

WEET GY NIET?

Wanneer er onlusten bestaen by de kiezing, dat de voorzitter het onbepaald vermogen bezit, de gewapende magt er tusschen te brengen? Dit is eene verzekering tegen al de genen die zoo onbezonnen in de herbergen het lapken laten gaen en niet vreezen te zeggen: Als wy onder liggen, wy slaen het al naer den bliksem!

Het schip de *Amphitrite* genaemd, met houille kolen geladen, door de stroom medegerukt, gelyk men weet is, tegen de kai geloopt regt over het paleis van justitie te Gent. By gevolg is er een groot lek ontstaan, dat een onmiddelyk gevaer van zinking opleverde. De schipper was Maertens van Alst.

Maertens, vader van 10 kinderen, eenige gespaerzaamheid bedenkende had geene vrye-maets aen 't boord genomen; een zeer groote onvoorzigtigheid, want zonder behulp dezer ervarene en krachtvolle werkers, is altyd gevaer op die plaats, van zich te beschadigen, veel al groote ongelukken te gemoet te komen.

Pieter de Schepper, gekend als *Pito*, wierp zich in dit angstig oogenblik gansch gekleed in het water, zwom over de Leije en gelukte er in, door dekens, hoofdkussens en ander beddegoed het lek te stoppen.

Pito heeft reeds het leven gered aen een-en-twintig menschen, die op het punt waren van om te komen.

Zouden zulke mannen niet in alle regtveerdigheid, door het Leopolds-orde moeten vereerd worden?

Wy zien lieden dekoratiën dragen die voor alle persoonelyke weerde, niets hebben in te brengen, onbeduidend zyn, en slechts door platvoetery deze onderscheiding ontvangen. Mannen die, de wetenschap bezitten van hunnen buik te vullen, en zoo gezeide goede werken te doen met het geld van anderen. Kerels, van wien de onbeschoftheid zich dagelyks tegen den armen werker uitlaet; die wegens deze laatste onregtveerdig handelen, veroordeelingen en gevangenzettingen hebben doen plaats nemen, om dat zy zich niet lieten ontfutselen op hunnen loon. Zulke gasten ziet men tot den spot van een ieder, tot spot van het Leopolds-orde zelve, met deze onderscheiding op de borst pryken, terwijl men aen eene zoo edele en moedige opoffering van een werkman, om dat hy niets bezit, als zyn hart en zyne toegenegen vriendschap tot zynen evenmenschen, een medaeltje om godswille geeft. — Dit is de gelykheid in België.

Wy kennen nog van die zelfopofferingen, die om zoo te zeggen beloofd zyn geworden met suikerspekken.

Van Havermate, buiten de keizerpoort in het Vischershuis, heeft alreede het leven gered aen 32 personen, welke erkensten heeft hy er om ontvangen? Eenige *Zeintjens* met bloemkens en kransken aen, en de *grooote eer*, van voor mynheer den minister, redder der Vlaenderen, te verschynen.

De heer Bilen voorzitter der spinders heeft in den gevaerlyksten toestand met verlies van zyn leven, vyf aen zes reddingengedaen: Alweer zeintjens en medaeltjens. Onlangs hebben de heeren Bilen en de Ridder, de voorzitter der wevers de stad Gent voor groote onlusten bevryd, en het schol niet veel of zy zaten op het banskens der beschuldigten. Zie daer de vergelding van een werkman die zyn leven aen het leven van een ander opoffert, den eigendom en de familien verdedigd.

Doch als het mannen geld die aen de grooten, aen afgevaerdigten en ministers kunnen te smullen geven, en als slaven, in kiezingen werken, het regent kruissen op de borst; kruissen die er op vloeken gelyk een kooldrager: Er is te veel op te zeggen!

Wy zullen in ons aenstaende nummer de **Afschildering van eenen Fabrikant uit Lappenland**, eene humoristische vertelling, in Feuilleton, beginnen af te kondigen.

Verschillig Nieuws.

Eene straat die uitterlyk ziek is, is wel de Savanstraat. Gare! de *achstroogen*! Des avonds by den donker, wacht maer! ziet gy my sukkelen? Nu in een put, dan op een hoogte, hier op een kant, het is om zich honderd mael den nek te breken. Nergens kan men iets meer ongeregeld te gemoet komen. Welk eenen weg! ware ik den principale van de jesuïten ik zou den Burgemeester vriendelyk verzoeken, van die schoone straat wat proper te leggen. Ik zou eene petitie maken en hem zeggen. Mynheer de Burgemeester wy hebben de eer van uw excellentie enz., zyt zoo goed van onze straat te doen herkassyde en de opzichters van de stad te belasten dat zy zand moeten gebruiken gelyk het bestek voorschryft. Zy zyn te geestryk die mannen, zy zouden wel willen naeyen zonder garen: is het zoo profytig dan?

Op 14 en 21 july, zynde den eersten en tweeden Zondag der aenstaende groote Gentsche Kermis, zal er eene groote Tooneelkundige Festival plaats hebben, in den grooten-

franschen Schouwburg te Gent, uitgeschreven door de koninglyke Maetschappij *Broedermin en Taelyver*, en met ondersteuning der stedelyke regering.

— De kontroleur der belastingen der 1ste afdeeling, maekt bekend dat zyn bureel gevestigd is op den Nederkouter, 9.

— Wy vernemen dat, te rekenen van 10 july, de koopwarentreinen op den spoorwegtak van de statie naer den Dok door lokowotieven zullen voortgesleept worden.

— Op 1 july des namiddags om 6 ure, is er voor de eerste mael eene lokomotief in de statie des spoorwegs van Gent naer Eecloo aengekomen. Men verzekert dat de inhulding dier lyn den 28 dezer zal gebeuren.

— Zaterdag leest heeft in het provinciael gouvernements hotel, onder nadere goedkeuring, de aanbesteding plaats gehad voor de aenneming van verdieping der Neder-Schelde te beginnen op ongeveer 350 meters van de Roodetorenbrug tot de Willemsbrug, te Gent.

— De ontvangst door den spoorweg van den Staet gedurende de maend maert laetst, bedraegt fr. 2,217,545,63, of 124,488 fr. 48 meer dan in maer 1860.

— De *Moniteur belge* van 6 july verkondigt de wet waerdoor het gouden geld in Beigien gangbaer is.

— Het departement van oorlog heeft de aanbesteding van de afbraek der fortifikatie-werken van Namen doen aenplaken. Deze aanbesteding zal den 14 dezer in het *Hôtel de Hollande* plaats hebben. Den 1 july zal men de hand aen het werk slaen.

— Men schryft uit Brussel: eene yselyke moord heeft de gemeente Terveuren in verslagendheid gedompeld. De moordenaar is aengehouden.

— Men schryft uit Dinant: een kleine waterloop, welke door het dorpje Yvoir stroomt, is ten gevolge van een onweder zoo hevig gezwollen, dat het water na verloop van een uer de hoogte van vier meters bereikt had. Alsdan brak het op het dorp los, alles op zynen doortogt medeslepende. Geheele huizen, de trekbrug der Maas en eene groote hoeveelheid vee werden door den stroom medegerukt. De ramp is verschikkelyk.

— Men schryft uit Turyn, 6 july: graef de Cavour is dezen morgen ten 7 uren overleden.

Muziektael overzicht.

De koninglyke Maetschappij der *Melomanen*, heeft verleden maendag in haer concert eenen nieuwen byval gevonden, die geheel en al ten gunste van den kunstroom pleit, die dezen voortreffelyken kring verworven heeft. Men opende Eit feest met de ouverture van *Haydée*, een der schoonste operas van Aubert. De inrigting van een orkest, had by leden reeds een groot genoegen veroorzaakt, des te grooter nog, daer by het aenlokkend vermaak der muziek, zich het talent der artisten voegde, welke met de muzikale uitvoeringen gelast werden. Ook hebben zy zich weerdig getoond van het vertrouwen welke men in hen gesteld had, want zy hebben deze ouverture derwyze vertolk dat wy ze door het orkest van den grooten Schouwburg nooit beter hebben hooren uitvoeren. Twee der leden, de heeren A. Lory en Mertens hebben stukken voorgedragen uit Halevy's repertorium. Den eerste droeg met veel kunde de cavatine uit *la Juive* voor, terwijl den tweede zich in de koepletten uit *Jaguarita* liet hooren. Den heer Mertens, bezit eene schoone vloeiende stem, en mag als eene der beste solisten der *Melomanen* gerekend worden. Den heer Lefevre verdient insgelyks veel lof voor het aria uit *Micheline*, die hy op eene voortreffelyke wyze gezongen heeft. Met veel gemak weet hy de talryke hinderpalen, welke zich in Adam's muziek opdoen, te overwinnen. Zoolang den heer Lefevre zich aen stukken houdt, welke by den zanger eene zekere buigzaamheid van stem, en zachte inleiding vereischen en wier uitvoeringen in verscheidene gelegenheden het behulp van den *fauçet* of mixtestem, welke zoo dikwyls, in de zachte liefderlyke melodien gebruikt wordt, vragen, dan mag hy altyd zeker zyn van veel byval by zyne aanhoorders te vinden. Den heer de Ronne heeft insgelyks met veel talent eene romance van Grisar, *la Folle* getiteld, voorgedragen.

De koor van den heer Lintermans, *le Cri de Guerre*, doet zich door zyne talryke moeijelykheden onderscheiden. Doch, zulks kan gezins de leden der *Melomanen* verschrikken. En wanneer men *les Jannissaires*, *le Combat naval*, *Christophe Colomb* en meer andere moeijelyke schieppingen van groote meesters gezongen, en zien bekroonen heeft, dan kan een *Cri de guerre*! geene hinderpalen meer opleveren! Ook komt de uitmuntende wyze waarmede zy dezen koor, uit oud gebruik gezongen hebben, onze gezegden staven, Het ware ons onmogelyk te eindigen zonder een woord te spreken te hebben van den uitgezonderden komiek, den heer Govaere. Indien de *Melomanen* de beste solisten der stad, onder hunne leden tellen, dan mag zy zich vry uitroemen, geen tegenstrever aen den heer Govaere te hebben. Al wat hy zingt, of liever uitgalm, want hy deklameert de zang zoals het een goede komiek behoort, is zoo natuerlyk dat men geloofden voorgestelden persoon voor zich te zien staen. Men zal ons dus niet ten kwade duiden, indien wy verder over zyne voordragten van maendag niet uitbreiden.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van 31 Mei den tot den 5 Juny.

Karel Luyckx, 22 j., zond. beroep, Brussel, met Eliza Capitaine, 21 j., zond. beroep, kl. Bellevuestr.
August Tienpont, 26 j., zond. beroep, ham, met Leonida Baudot, 21 j., zond. beroep, Arteveldeplaats.
Frans van der Cruyssen, 44 j., zond. beroep, muinkaci, met Virginia Verschaffel, 45 j., bleekster, oude Molenaerstr.
August Lys, 45 jaren, hovenier, met Paulina Cnudde, 54 j., hovenierster, beiden b. de kortrykscheport.
Hippolit Walin, kok, met Paulina Breuillé, zond. beroep, heiden zonnestr.
Karel Gellade, 25 j., vuermaker, met Rozalia Santens, 25 j., kantwerkster, beide oude molenaerstr.
Jozef Borst, 61 j., bediende, lange wyngaerdstr., met Maria van Simues, 52 j., z. beroep, veerstr.
Pieter van Kenhove, 24 j., wever, met Stefania Steyaert, 25 j., fabriekw. beiden groot meerhem.
Karel de Lathauwer, 26 j., fabriekw., grysberg, met Mathilde de Smet, 24 j., strykster, hertogstr.
Hendrik Baillieu, 27 j., wever, k. wyngaerdstr., met Rozalia Geirnaert, 21 j., dienstmeid, drapst.
Willem Lehouck, 27 j., met Jozefa Alsters, beiden zond. beroep, lange penitentiestr.
Adriaen de Neef, 24 j., met Maria van Westhuysse, 21 j., beiden fabriekw., beiden groot Meerhem.
August Delbaere, 51 j., koetsier, gouvernemenstr., met Marie van den Bossche, 53 j., dienstmeid, kozynestr.
Bernard Coryn, 50 j., met Maria Vermeire, 21 j., daglooners, beiden b. de kortrykscheport.
Erederik Martens, 56 j., fabriekw., met Amelia van Acker, 50 j., dagloonster, beiden kerkstr.
Ivo Opsomer, 54 j., huisschilder, chartreuzestr. met Maria Brackeliens, 58 j., dienstmeid, nieuwe Wandeling.

Frans Vormezele, 49 j., kramer, nieuwe Therezianest. met Jossina Stevens, 46 j., kantwerkster, 12 kamerstr.

Pieter Pathé, 63 j., dagl., te Ledeberg, met Livina Vlaeminck, 48 j., dagloonster, brandstr.

Jan Tyssens, 57 j., gepensioeneerd soldaat, S. Pharaïdeplaats, met Rozalia Franc, 57 j., strykster, Wellinckstr.

Sterfgevallen van den 2 tot den 7 Juny.

Rozalia de Geest, wed. de Rho, 64 j., Yperstr.
Joanna Struyf, 44 j., fabriekw., voorg. der Sasscheport.
Karel Woussen, 61 j., bakker.
Coupure. — Maria Mortier, wed. Coone, 44 j., Lange Munt. — Petronella Depuyt, wed. Impens, 74 j., S. Antonius-kaci. — Nikolaes Daman, 76 j., Byloke. — Jan Lieutenant, 24 j., wachtm. by het 2^e artillery, Brussel-schestr.
Frans Ronsse, 69 j., dagl., lange Wyngaerdstr. — Lukas de Wagter, 60 j., daglooner, Groot Meerhem. — Felicien Hellehaut, 52 j., dagl., Gruisberg. — Jan van de Waele, 60 j., Roygem. — Jacob van Ostende, 65 j., Molenaerstr. — Robert de Corte, 15 j., fabriekw., Yperstr. — Marie Labant, 71 j., k. Violettestr. — Ursula van Neste, huisvr. vanden Driessche, 53 j., Groen-Dreef. — Pieter Deschryver, 49 j., dagl., Gelukstr. — Regina Machielsens, wed. Meuwens, 78 j., St. Antonius-kaci. — Paulina Evrard, huisvr. vande Veide, 58 j., Kalkstr. — Joannus Double, 46 jaren, daglooner, Apostelstr.
Elisabeth Cnudde, 53 jaren, huisvrouw Desloover, Kalkstr.
24 Kinderen onder de 9 jaren.

REGERING VAN GENT.

MERKTEN.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

Per hektoliter	51 mei.	7 july.
Witte tarwe	25 44 a — —	24 50 a — —
Rode id.	24 42 a — —	25 5 a — —
Rogge	13 15 a — —	13 68 a — —
Geerst	— a — —	— a — —
Boekweit	18 — a — —	17 — a — —
haver	10 79 a — —	10 40 a — —
Aerdappelen, 100 k.	12 — a — —	12 50 a — —

BRÖÖDZETTING.

Van den 7 om in te gaen den 9 Juny.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 40
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 52
1 Kilo rogge.	» 0 21

ANNONCES.

VOORNAEMSTE VERKOOPINGEN.

Van Roerende Goederen, welke deze loopende weke Publiek zullen Verkogt worden.

Maendag 10 july 1861, om 2 ure namiddag, door sterfgeval, in het voordezen klooster der Chartreuzen, publieke Verkoop van Meubelen, Zilverwerk, enz. nagelaten door M. J. B. Hebbelynek. Door D. MASSYN.

Maendag 10 july 1861, om 2 uren namiddag, in de herberg den Ossenkop, buiten de Dampoort, publieke Verkoop van schoone en drooge Houtwaren, door CH. DROESBEKE.

Vrydag 14 july 1861, om 2 1/2 ure, in den Entrepot op den Dok, te Gent, publieke Verkoop van goede Wynen, enz.

Woensdag 19 Juny 1861, op gewoone ure, in de Verkoopzael Huerdochterstr., 6, by St. Michielskerk, publieke Verkoop van schoone Meubelen, enz. door CH. DROESBEKE.

KAMPSTRYD MET DE KRULBOL.

Op Zondag toekomende 9 Juny 1861, in den Estaminet het *Gouden Hoofd*, op St. Pieters, op den hoek der Kazernstr., n° 24, by *Eduard Vander Vennet*, zyn er twee pryzen te winnen, te weten:

- 1ste Prys, eene schoone HESP, van *neuen franks*.
 - 2de Prys, eene schoone HESP, van *acht franks*.
- De inleg is bspeld op *één frank*, per peloton van 4 mannen. Men zal om 3 uren de pelotons opschryven, juist om 4 uren zal men beginnen te spelen. — Er zyn twee schoone rolbaenen.

KAMPSTRYD MET DE TEERLINGEN.

Op Zondag 9 Juny 1861.

In den Estaminet het Louwerierboomken, in het Rogierstr., n° 2, by *Francies Rasschaert*.

VOOR EENE LEKKERE HESP.

GROOTE DANSZAEI SPIEGELHOF

Gedurende den Zomer, zullen er alle Zondagen schoone DANSPARTYEN gegeven worden.

BERIGT AEN DE BAKKERS.

URBIN GERARDI, metser, woonende in den Kleinen huidevettershoek, n° 21, alhier, heeft de eer de belanghebbende kenbaer te maken dat hy eene nieuwe uitvinding heeft gedaen om met 30 ten honderd profyt in het brandhout te werken, en de warmte te vermeerderen. Deze uitvinding, waervoor Gerardi door het belgisch gouvernement is gebraveeerd, is eene der gewichtige verbeteringen welke nog ooit aen den bakkersoven zyn gedaen geweest. De Bakkers die genogd zouden zyn het toestel toe te passen worden verzocht zich by den uitvinder te begeven, waer hy hen de overtuiging zal geven, van het werkelyke voordeel zyner uitvinding. De goede uitslag wordt gewaerborgd.

F. BOGAERTS. Drukker, Pré-aux-Cleres, by het Groot Vleeschhuis.